

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 155/19
Luxembourg, 12. detsember 2019

Kohtuotsus (kohtuasi C-435/18)
Otis jt vs. Land Oberösterreich jt

Isikud, kes ei tegutse kartellikokkuleppest mõjutatud turul müüja või ostjana, võivad nõuda selle kartellikokkuleppega tekitatud kahju hüvitamist

Tänase kuupäevaga kohtuotsuses esitas Euroopa Kohus olulisi täpsustusi Euroopa Liidu õiguse sätete ja liikmesriigi õigusnormide vahelise suhte kohta kartellikokkuleppest tingitud kahju hüvitamise hagide valdkonnas, järeldades, et ELTL artiklit 101 tuleb tõlgendada nii, et avalik-õiguslik isik, kes andis kartellikokkuleppega hõlmatud toodete ostjatele tugilaene, võib nõuda kartellikokkuleppega tekitatud kahju hüvitamist.

Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) menetles kohtuasja, mis sai alguse sellest, kui teiste hulgas Land Oberösterreich (Ülem-Austria liidumaa, edaspidi „hageja“) esitas kahju hüvitamise nõude viie äriühingu vastu, kes tegutsesid liftide ja eskalaatorite paigaldamise ja hooldamise turul ja kelle konkurentsivastane tegevus kartellikokkuleppe raames oli eelnevalt tuvastatud. Hagejal kahju ei tekkinud seetõttu, et ta oleks olnud kartellikokkuleppest puudutatud toodete ostja. Seevastu tõi kartellikokkuleppe tõttu tõusnud ehitushindade kasv kaasa selle, et hageja andis toetusi tugilaenude vormis, mille eesmärk oli rahastada ehitusprojekte, mida kartell mõjutas, suuremas summas kui siis, kui kartellikokkulepet ei oleks olnud, võttes hagejalt võimaluse kasutada seda summade vahet muul tulusamal eesmärgil. Oberster Gerichtshofi sõnul piiravad riigisisises õiguses puhtvaralise kahju hüvitamist reguleerivad põhimõtted hüvitamise üksnes kahjuga, mida sooviti rikutud normiga ära hoida; see aga välistab sellise kahju hüvitamise, mis tekkis isikutele, kes ei tegutse kartellikokkuleppega hõlmatud turul müüja või ostjana.

Oberster Gerichtshof küsis, kas selline piirang on kooskõlas ELTL artikliga 101 ning Euroopa Kohus tuletas esmalt meelde, et ELTL artikli 101 lõikel 1 on vahetu õigusmõju eraõiguslike isikute vahelistele suhetele ning sellega antakse igaühele, kellele konkurentsi piirava või kahjustava lepingu või tegevusega on kahju tekitatud, õigus nõuda tekitatud kahju hüvitamist, kui esineb põhjuslik seos kahju ja konkurentsieeskirjade rikkumise vahel. Lisaks märkis Euroopa Kohus, et riigisisised õigusnormid selle kohta, kuidas seda õigust hüvitisele teostada, ei tohi kahjustada ELTL artikli 101 tõhusat kohaldamist.

Euroopa Kohus leidis, et tõhus kaitse liidu konkurentsieeskirjade rikkumise kahjulike tagajärgede eest satuks suurel määral ohtu, kui võimalus nõuda kartelliga tekitatud kahju hüvitamist oleks piiratud müüjate ja ostjatega, kes tegutsevad kartellikokkuleppega hõlmatud turul. Põhikohtuasjas toob liikmesriigi õiguses sätestatud piirang hüvitatava kahju osas nimelt kaasa selle, et hageja väidetud kahju hüvitamine ei ole võimalik, kuna ta ei ole kartellikokkuleppega hõlmatud turul müüja ega ostja. Sellega seoses täpsustas Euroopa Kohus, et ei ole vajalik, et asjaomasele isikule tekkinud kahjul oleks konkreetne seos ELTL artikli 101 kaitse eesmärgiga, kuna vastasel juhul tekiks oht, et kartellikokkuleppe osalised ei peagi hüvitama kogu kahju, mille nad võisid olla tekitanud.

Euroopa Kohtu sõnul tähendab ELTL artikkel 101 seega, et iga isik, kes ei tegutse kartellikokkuleppega hõlmatud turul müüja või ostjana, kuid kes annab sellel turul pakutavate toodete ostjatele tugilaenude vormis toetusi, peab saama nõuda sellise kahju hüvitamist, mis talle tekkis sellest, et toetuste summa oli suurem, kui see oleks olnud kõnealuse kartellikokkuleppe puudumise korral, mistõttu ei saanud ta seda summade vahet kasutada muul tulusamal eesmärgil.

Lõpuks täpsustas Euroopa Kohus, et liikmesriigi kohus peab kindlaks määrama, kas hagejal oli võimalik teha tulusamaid investeeringuid või mitte ja kas ta oli tõendanud põhjuslikku seost kahju ja kõnealuse kartellikokkuleppe vahel.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127